

OTSUS

05.06.2017 nr 5-5/2017-032

Koondumisele nr 17/2017 osühing Inchcape Motors Estonia / Aktsiaselts United Motors osa loa andmine

1. Koondumine

11.05.2017 esitas osühingu Inchcape Motors Estonia (registrikood 11070736) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid osühing Inchcape Motors Estonia ja Aktsiaselts United Motors (registrikood 10527085) 10.05.2017 äritegevuse müügilepingu, mille kohaselt omandab osühing Inchcape Motors Estonia Aktsiaseltsi United Motors mootorsõidukite jaemüügi alase äritegevuse Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Kohtla-Järvel.

Tehingu tulemusena omandab osühing Inchcape Motors Estonia valitseva mõju konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses Aktsiaseltsi United Motors ettevõtja osa üle ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 12.05.2017 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks osühing Inchcape Motors Estonia ja Aktsiaselts United Motors.

Osühing Inchcape Motors Estonia (edaspidi Inchcape) on Hollandis registreeritud äriühingu Inchcape International Group B.V. tütarettevõtja. Inchcape'i peamiseks tegevusalaks on Jaguari, Land Roveri ja Mazda kaubamärgiga uute sõiduautode ja nende varuosade jaemüük, samuti sõidukite hooldus ja remont, sh kere- ja värvitööd, ning eri marki kasutatud autode jaemüük. Inchcape omab Eestis ühte müügiesindust, mis asub Peetri alevikus, Rae vallas.

Aktsiaselts United Motors (edaspidi United Motors) kuulub Šveitsi äriühingu Belmont AG valitseva mõju alla. United Motorsi põhitegevuseks on BMW kontserni poolt toodetud sõiduautode ja mootorrataste jaemüük ja teenindus Eestis. United Motors tegeleb BMW, MINI ja KIA kaubamärgiga uute sõiduautode müügiga, samuti eri marki kasutatud autode müügiga. Aastatel 2010–2016 oli United Motors ka Fiati kaubamärgi esindaja Eestis. Koondumise järgselt kavatakse United Motors jätkata Rae vallas asuvas müügiesinduses BMW sõidukite remondiga ning erinevate kaubamärkidega uute ja kasutatud sõiduautode müügiga, [...].

Ettevõtja osa (edaspidi Ettevõtte), mille üle Inchcape omandab koondumise järgselt valitseva mõju koosneb peamiselt alljärgnevatest äritegevuse aluseks olevatest varadest:

- 1) müügiesindus Tallinnas, aadressil Paldiski mnt 108 koos pikaajalise üürilepinguga kinnistu kasutamiseks;
- 2) müügiesindus Tartus, aadressil Võru mnt 242 koos pikaajalise üürilepinguga kinnistu kasutamiseks;
- 3) müügiesindus Pärnus, aadressil Tallinna mnt 64c koos pikaajalise üürilepinguga kinnistu kasutamiseks;
- 4) müügiesindus Kohtla-Järvel, aadressil Järveküla tee 22, kinnistu omandamisega Inchcape poolt;
- 5) uute ja kasutatud sõidukite ning varuosade ja tarvikute laovarud;
- 6) töölepingud, tarne- ja kliendilepingud;
- 7) seadmed, arvutid, töövahendid, mööbel, mida müügiesindustes tööks kasutatakse jms.

3. Õiguslik hinnang

3.1. Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste 2016. aasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja vähemalt kahe koondumise osalise Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2. Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi Juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni

kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Konkurentsiameti varasemat praktikat¹ aluseks võttes ning käesoleva koondumise osaliste äritegevust arvestades on antud koondumise puhul võimalik eristada järgnevaid kaubaturgusid, kus mõlemad koondumise osalised tegutsevad:

- 1) uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja tarvikute jaemüük,
- 2) kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük,
- 3) sõiduautode ja tarbesõidukite hooldus ja remont.

Koondumise osalised ei tegutse üksteisele eelnevatel ega järgnevatel turgudel. Kuigi Inchcape müüb Mazda kaubamärgiga sõiduautosid ja tarbesõidukeid teistele Eestis tegutsevatele Mazda jaemüügiga tegelevatele ettevõtjatele (nt Eurostauto OÜ ja Autospirit Tartu OÜ), ei ole see müük Eestis olulise osatähtsusega ja piirdub ühe automargiga ning antud koondumise tulemusel ei teki mõjutatud kaubaturge Juhendi tähenduses, kuna koondumise osaliste hinnangul jääb Inchcape'i turuosa selles segmendis oluliselt alla 5%.

Uute sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük on aga valdavalt riigisisene, hõlmates kogu Eesti territooriumi. Sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi geograafiliseks käibimise alaks võib olla üldjuhul lokaalsem piirkond kui kogu Eesti territoorium.

Kuna eeltoodust tulenevalt puuduvad koondumise osalistel Juhendi tähenduses horisontaalselt ja vertikaalselt mõjutatud kaubaturud ning konkurents ei saa oluliselt kahjustatud mitte ühegi turupiiritluse korral jätab Konkurentsiamet antud koondumise puhul kaubaturgude täpse piiritluse lahtiseks.

Käesoleva koondumise puhul analüüsitakse konkurentsiolukorda alljärgnevatel kaubaturgudel:

- 1) uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja tarvikute jaemüük;
- 2) kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük;
- 3) sõiduautode ja tarbesõidukite hooldus ja remont.

3.3. Hinnang koondumisele

KonKS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonKS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

¹ Nt 29.06.2012 nr 5.1-5/12-021 OptiGroup Invest OÜ ja Viking Motors AS

Koondumise osalised, st nii Inchcape kui ka omandatav Ettevõtte tegutsevad ühtedel ja samadel kaubaturgudel, mistõttu on käesoleval juhul tegemist kaubaturgude horisontaalse kattuvusega.

Uute sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügi kaubaturu analüüsimisel kasutas Konkurentsiamet Autode Müügi- ja Teenindustevõtete Eesti Liidu (AMTEL) poolt avaldatud 2015. aasta koondandmeid², mis kajastavad Eestis müüdud uute sõiduautode ja tarbesõidukite mahtusid, millest tulenevalt oli müüdud uute sõiduautode arv 20 349 ja uute tarbesõidukite arv 4572. Eeltoodust tulenevalt kujunes koondumise osaliste ühine turuosa uute sõiduautode jaemüügi segmendis väiksemaks kui 10% ja tarbesõidukite jaemüügi segmendis väiksemaks kui 1%.

Kasutatud sõiduautode jaemüügi kaubaturu analüüsimisel kasutas Konkurentsiamet koondumise osaliste poolt esitatud arvestusi, mille kohaselt kaubaturu suuruse hinnang põhineb auto24.ee avaldatud 2016. aasta statistikal³. Kasutatud sõiduautode jaemüügiga tegeleb Eestis väga suur hulk erinevaid äriühinguid. Lisaks konkureerivad antud turul ettevõtjatega ka eraisikutest müüjad, kes reklaamivad autode müüki meedia vahendusel (nt veebiportaalides). Koondumise osaliste arvestustest tulenevalt ei ole koondumise osaliste turuosad kokku kasutatud sõiduautode jaemüügi kaubaturul märkimisväärsed ning hinnanguliselt ei ületa 5%.

Sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi kaubaturu analüüsimisel ning kogu kaubaturu mahu määramisel kasutas Konkurentsiamet Statistikaameti 2016. aasta mootorsõidukite hoolduse ja remondi kohta avaldatud müügitulu Eestis, mis oli 177,5 miljonit eurot. Kuna sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi geograafiliseks käibimise alaks võib olla üldjuhul lokaalsem piirkond, nagu antud koondumise puhul Tallinn ja selle lähiümbrus, siis arvestas Konkurentsiamet koondumise osaliste hinnanguga, et Tallinn ja selle lähiümbrus moodustavad umbes poole Eesti mootorsõidukite remondi- ja hooldusteenuste müügikäibest. Kuivõrd koondumise osaliste ühine turuosa jääb ka kitsama võimaliku turupiiritluse korral alla 10%, puuduvad horisontaalselt mõjutatud kaubaturud Juhendi tähenduses.

Kaubaturgudel, kus tegutsevad koondumise osalised, tegutseb veel mitmeid ettevõtjaid. Näiteks AMTEL-i poolt avaldatud 2015. aastal⁴ registreeritud uute sõiduautode markide lõikes TOP 10-sse kuuluvast 14921 sõidukist moodustas TOYOTA 20%, ŠKODA 14%, NISSAN 11%, VOLKSWAGEN 11%, HONDA 10%, RENAULT 9%, KIA 7%, SUBARU 6%, PEUGEOT 6%, OPEL 6%. Koondumise osaliste hinnangul on nende suuremateks konkurentideks näiteks Amserv Grupi AS, Møller Auto Baltic AS kontserni Eesti äriühingud, AS Info-Auto, Silberauto Eesti AS, Eurostauto OÜ.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

² AMTEL 2015. aasta statistika <http://www.amtel.ee/uute-autode-muugistatistika-0>

³ <http://www.auto24.ee/uudised/uudised.php?uid=29210>

⁴ Vt viide 2

otsustan:

anda luba osühing Inchcape Motors Estonia ja Aktsiaselts United Motors ettevõtja osa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor

Konkurentsiameti 05.06.2017 otsuse nr 5-5/17-032 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

Svetlana Ljutova 16.06.2017